

ŠKOLSKO/OPĆINSKO/GRADSKO NATJECANJE IZ GEOGRAFIJE 2020. GODINE

Razred ili kategorija natjecanja:

1. razred

Zaporka

--	--	--	--	--

_____

Broj postignutih bodova ____ / 70

Potpis članova Školskog povjerenstva

1. _____

2. _____

3. _____

Mjesto i nadnevak: _____

Za rješavanje zadataka predviđeno je 60 minuta.

Ispit se rješava kemijskom olovkom s plavom tintom koja se ne briše. Uporaba obične olovke i crvene ili neke druge boje tinte (osim plave) rezultira diskvalifikacijom učenika.

Pri rješavanju ispita treba primijeniti jezičnu normu standardnoga hrvatskoga jezika, posebice treba poštivati pravopisna pravila o pisanju velikoga i maloga početnog slova geografskih imena. Za pisanje geografskih imena u ispitima i praktičnim radovima primjenjuje se Hrvatski pravopis Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje (2013.).

Odgovori učenika moraju biti čitljivo napisani pisanim slovima, jedino u zadacima u kojima je odgovor jedno slovo dopuštena je uporaba čitljivo napisanog velikog tiskanog slova.

Za vrijeme pisanja ispita ne smije se koristiti ništa osim navedenoga pribora za pisanje. Ova odredba podrazumijeva da natjecatelji ne smiju kod sebe (na sebi, ispod, u svojoj odjeći i slično) imati predmete koji na bilo koji način mogu dovesti u sumnju pravilno provođenje natjecanja. Učenici se ne smiju služiti atlasom, zidnom kartom ni računalom. Kartografski i grafički prilozi nužni za rješavanje zadataka sastavni su dio ispita.

Učenicima se dopušta pisanje po marginama i praznim stranicama ispitnog materijala bez oduzimanja bodova i/ili diskvalifikacije.

Potpuno ispravno riješeni zadatci, prema uputi za rješavanje vrednuju se s jednim, dva ili tri boda. U djelomično ispravno riješenim zadacima boduju se ispravno riješene čestice, ako nije bilo korekcije odgovora u tim česticama. Netočno riješeni zadatci i naknadno ispravljeni odgovori te odgovori koji su pisani velikim tiskanim slovima ili kombinacijom tiskanih i pisanih slova, kao i odgovori u zagradama ne vrednuju se.

U SVAKOM OD PRVIH PET ZADATAKA JEDAN JE ODGOVOR TOČAN. ZAOKRUŽI SLOVO ISPRED TOČNOG ODGOVORA.

1 ☐

1. Kako se naziva geografska disciplina koja na tematskim geografskim kartama, osim ostalih geografskih sadržaja, prikazuje raširenosti eolskih reljefnih oblika?

- a) agrarna geografija   b) geoekologija   c) geomorfologija   d) pedogeografija

1 ☐

2. Gdje se u cijelosti nalazi MOHO-zona/sloj diskontinuiteta?

- a) na morskom dnu   b) u donjem plaštu   c) u jezgri   d) u litosferi

1 ☐

3. Promotri priloženu fotografiju slapova na rijeci Krki.

Koji je naziv stijene u podlozi prikazanih slapišta?

- a) gips   b) lapor
c) sadra   d) travertin (sedra)

1 ☐

4. Koja je prirodna pojava uzrokovala oko 240 000 poginulih 26. prosinca 2004. godine u dijelovima Južne i Jugoistočne Azije (Indonezija, Šri Lanka, Tajland...)?

- a) cunami   b) odron   c) tajfun   d) vulkanska erupcija

1 ☐

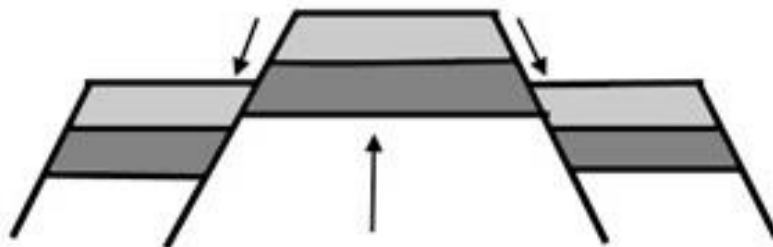
5. Što je od navedenoga najčešći uzrok aktiviranja klizišta?

- a) dugotrajno maglovito vrijeme   b) dugotrajno sunčano vrijeme
c) intenzivne padaline   d) olujni vjetar

SLJEDEĆA DVA ZADATAKA RIJEŠI UZ POMOĆ CRTEŽA.

1 ☐

6. Promotri priloženi crtež i dopuni rečenicu.

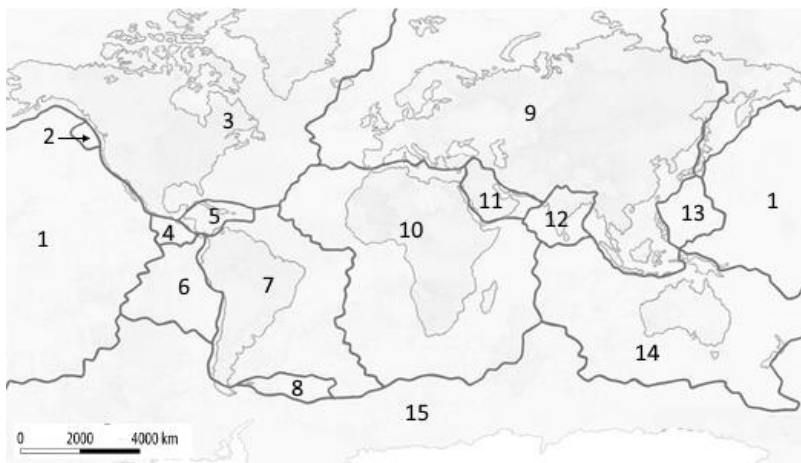
Naziv prikazanog složenog rasjeda na crtežu je _____.

2 ☐

7. Zaokruži slova ispred **dvije** tvrdnje koje se odnose na prikazani crtež složenog rasjeda.

- a) lijevi rasjed je normalni rasjed   b) lijevi rasjed je reversni rasjed
c) desni rasjed je normalni rasjed   d) desni rasjed je reversni rasjed

SLJEDEĆI ZADATAK RIJEŠI UZ POMOĆ GEOGRAFSKE KARTE.

- 2 ☐ 8. Na crte iza brojeva upiši odgovarajuća imena litosfernih ploča.
 12 _____; 2 _____;
 13 _____; 5 _____

U SLJEDEĆA ČETIRI ZADATKA DVA SU TOČNA ODGOVORA. ZAOKRUŽI SLOVA ISPRED TOČNIH ODGOVORA.

- 2 ☐ 9. Zadatak riješi pomoću geografske karte u prethodnom zadatku! Između kojih se od navedenih brojeva koji označavaju litosferne ploče na karti nalaze srednjooceanski hrptovi?
 a) 1 i 3   b) 1 i 13   c) 6 i 7   d) 3 i 9   e) 9 i 14   f) 10 i 15

- 2 ☐ 10. Koje su među navedenim rijekama ponornice?
 a) Bednja   b) Cetina   c) Dobra   d) Gacka   e) Krka   f) Zrmanja

- 2 ☐ 11. Koji od navedenih reljefnih oblika pripadaju glacijalnome reljefu?
 a) erg   b) dina   c) komčić   d) morena   e) ponikva   f) vadi

- 2 ☐ 12. Na kojim su od navedenih lokaliteta u Hrvatskoj veće naslage prapora?
 a) na Medvednici   b) na Braču   c) na Susku
 d) u Baranji   e) u Gorskom kotaru   f) u Međimurju

U SLJEDEĆA TRI ZADATKA POVEŽI PAROVE UPISIVANJEM SLOVA NA CRTU ISPRED PONUĐENIH ODGOVORA. TRI CRTE MORAJU OSTATI PRAZNE.

- 2 ☐ 13. Poveži proces s pripadajućim tipom reljefa.
 A) egzaracija   B) deflacija
 ____ eolski   ____ glacijalni   ____ krški   ____ obalni   ____ riječni

- 2 ☐ 14. Navedene procese poveži s reljefnim oblikom nastalim pod utjecajem tog procesa.
 A) korazija   B) abrazija
 ____ cirk   ____ gur   ____ klif   ____ meandar   ____ pediment

2

15. Poveži navedene pojave s mjestom izbijanja na površinu Zemlje.

A) gejziri

B) mofete

_____ mjesta izbijanja mineralne vode

_____ mjesta izbijanja sumporovodika

_____ mjesta izbijanja tekuće magme

_____ mjesta izbijanja ugljikova dioksida

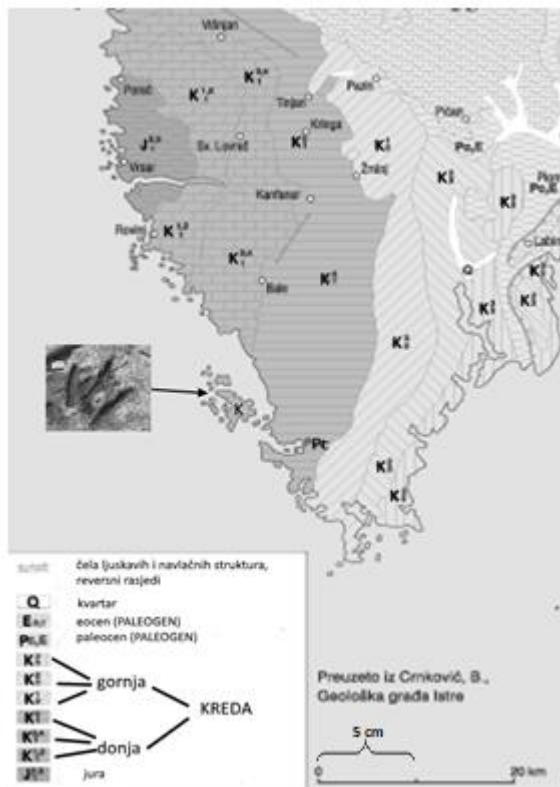
_____ mjesta izbijanja termalne vode pod tlakom u određenim vremenskim razmacima

SLJEDEĆIH TRINAEST ZADATAKA RIJEŠI UZ POMOĆ PRILOŽENIH GEOGRAFSKIH KARATA, SKICA I CRTEŽA.

2

16. Naziv prostorno najrasprostranjenijeg geološkog perioda na prikazanom isječku geološke karte Istre je _____.

Naziv geološke ere kojoj pripada prikazan najrasprostranjeniji geološki period je _____.

2

17. Na priloženoj karti Istre prikazan je otisak dinosaura mesojeda (Theropoda). Vrh strelice koja je spojena s prikazom označava otočje na kojem je taj otisak pronađen. Ime tog otočja je _____.

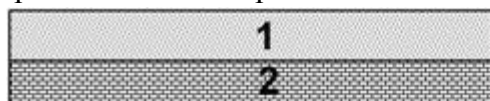
Izračunaj koliku bi udaljenost danas morao prijeći navedeni dinosaur s tog otočja na kopno, prema mjerilu prikazanom na karti, ako ta udaljenost na karti iznosi 2,5 cm.

Dinosaur bi morao prijeći _____ kilometara.

Prostor za računanje:

2

18. Promotri priloženi crtež i dopuni rečenice.

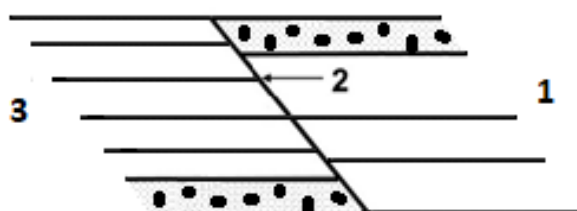
ORDOVICIJ
SILUR

Sloj koji čini stratigrafsku podinu označen je brojem _____. Sloj koji čini topografsku krovinu označen je brojem _____.

2

19. Na skici presjeka rasjeda desno strelicom i brojem 2 označen je element rasjeda čiji je naziv _____.

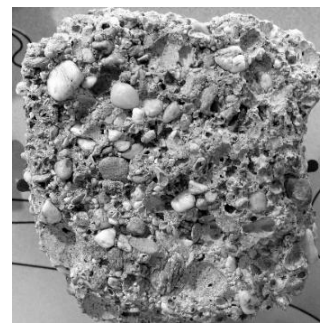
Podinsko krilo na skici označeno je brojem _____.

2

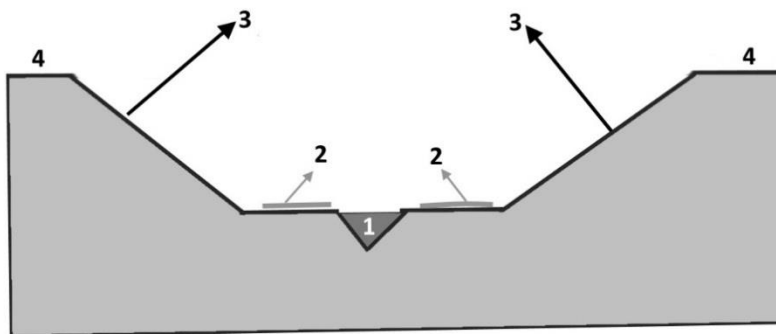
20. Promotri fotografiju desno i dopuni rečenice.

Naziv prikazane stijene je _____
i pripada skupini stijena po postanku čiji je naziv _____.

2

21. Promotri priloženu skicu riječne doline i dopuni rečenice.

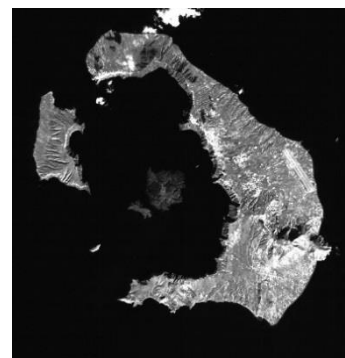

Naziv elementa riječne doline označenog brojem 3 je _____.

Naziv elementa riječne doline označenog brojem 4 je _____.

2

22. Na fotografiji desno je grčki vulkanski otok Santorini koji je ovakav oblik dobio nakon erupcije u kojoj je veći dio otoka raznesen. Naziv tako nastalog reljefnog oblika vulkanskog kratera između otoka Santorini i pripadajućih otoka je _____.

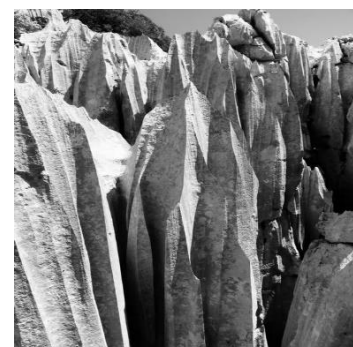
Koje je ime našeg parka prirode u kojem je snimljena fotografija stupčasto izlučenih magmatskih stijena?

_____

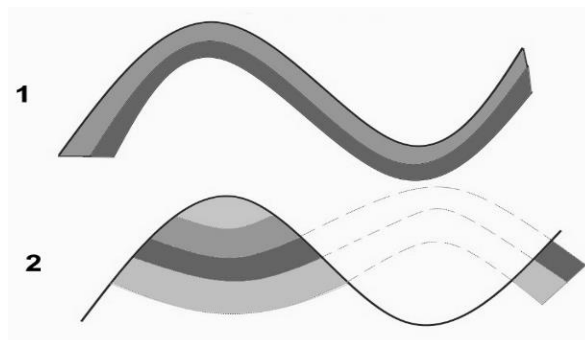

2

23. Naziv reljefnog oblika prikazanog na fotografiji desno je _____.
Naziv erozijskog procesa koji ga je oblikovao je _____.

- 2 24. Na skici presjeka slojeva konformni reljef označen je brojem ____.
- Uzvisina čiji presjek prikazuje sinklinalu označena je brojem ____.

- 2 25. Promotri prikazane fotografije i dopuni rečenice ispod fotografije.

Naziv obalnog reljefnog oblika označenog strelicom A je _____

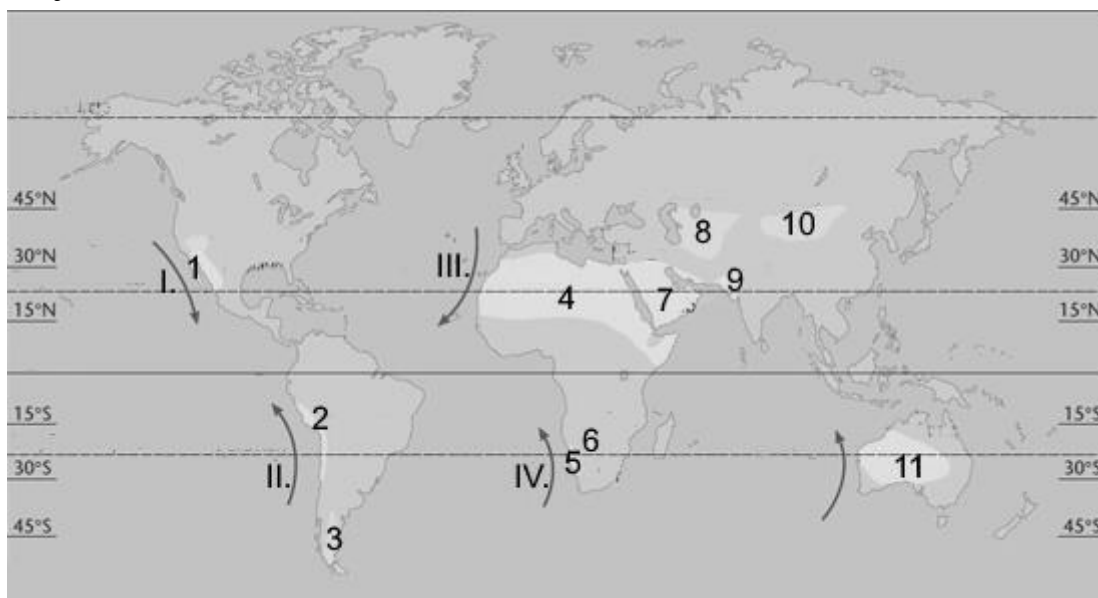
i nalazi se u naselju čije je ime _____.

Naziv obalnog reljefnog oblika označenog strelicom B je _____

i nalazi se u naselju čije je ime _____.

- 2 26. Arapskim brojevima na priloženoj geografskoj karti prikazane su značajnije svjetske pustinje: Arapske pustinje, Atacama, Australske pustinje, Gobi, Kalahari, Kalifornijska, Namib, Patagonija, Sahara, Thar, Turkestanske pustinje), a rimskim brojevima morske struje.

Ime morske struje označene brojem II. je _____.

Ime pustinje dijelom uzrokovane tom hladnom morskom strujom je _____ i označena je brojem ____.

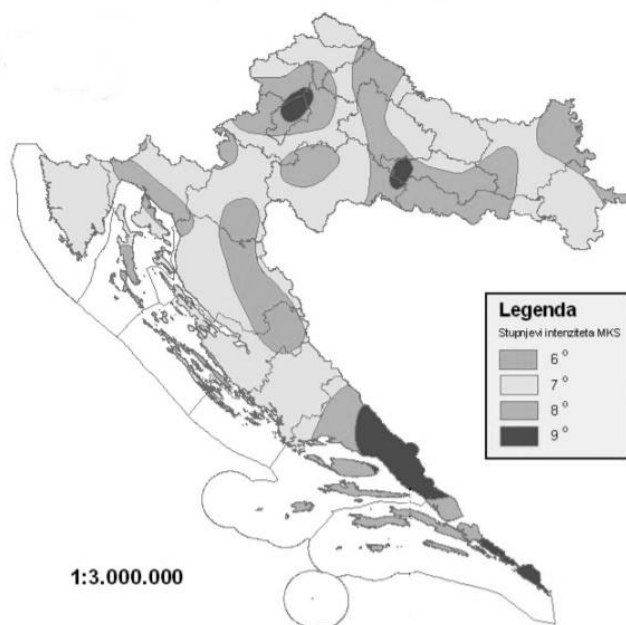
2

27. Ime pustinje označene brojem 10 je _____, a uzrok njezinog nastanka je _____.
- Ime pustinje označene brojem 6 je _____.

3

28. U sljedećem zadatku šest je točnih odgovora. Zaokruži slova ispred točnih odgovora.

Seizmološka karta RH po županijama

U kojih šest od navedenih teritorijalnih jedinica Republike Hrvatske su zabilježeni potresi od 9° po MCS ljestvici?

a) Dubrovačko-neretvanska	b) Grad Zagreb	c) Koprivničko-križevačka
d) Krapinsko-zagorska	e) Ličko-senjska	f) Međimurska
g) Požeško-slavonska	h) Sisačko-moslavačka	i) Splitsko-dalmatinska
j) Šibensko-kninska	k) Zadarska	

U SLJEDEĆIH ŠEST ZADATAKA DOPUNI REČENICE.

3

29. Naziv fluvijalne erozije koja proširuje riječno korito je _____ erozija, a one koja ga produbljuje _____ erozija. Zavoji rijeke karakteristični za donji tok rijeke nazivaju se _____.

2

30. Naziv procesa prenošenja čestica putem vjetra je _____.
- Naziv eolske erozije kojom se razaraju stijene udarima i struganjem pijeska je _____.

2	
---	--

31. Pozitivno pomicanje (izdizanje) morske razine uzrokovano otapanjem leda na Zemlji naziva se _____.

Naziv epohe posljednjeg perioda kenozoika u kojoj se izdigla morska razina je _____.

3	
---	--

32. Na crte iza tipova granica litosfernih ploča upiši nazive pokreta koji se odvijaju na tim granicama.

konzervativni tip _____,

konstruktivni tip _____,

destruktivni tip _____.

3	
---	--

33. Na crte iza imena vulkanskih područja upiši nazive prevladavajućih pokreta litosfernih ploča.

Island _____,

Filipini _____,

Indonezija _____.

3	
---	--

34. Nazivi dviju elementarnih nepogoda koje pogađaju jug Italije, a posljedica su pokreta između euroazijske i afričke litosferne ploče su _____ i _____.

Naziv pokreta između navedenih litosfernih ploča je _____.

U SLJEDEĆEM ZADATKU U PAROVIMA POJMOVA KOJI SU PODEBLJANI I ODVOJENI KOSIM CRTAMA, U SVAKOJ REČENICI ZAOKRUŽI ONE POJMOVE KOJI SU TOČNI.

3	
---	--

35. U kršu ima **puno / malo** plodnog tla. Karakteristično tlo krša je **crvenica / crnica**.

Lika i Gorski kotar primaju prosječno godišnje **najveće / najmanje** količine padalina u Hrvatskoj. Hrvatski krš **oskudijeva / obiluje** vodama na površini. Špilje su pretežno **horizontalno / vertikalno** usmjerene šupljine. Špiljski „nakit“ koji raste sa stropa naziva se **stalagmit / stalaktit**.